

طراحی و چاپ کاور میز رستوران به منظور ارتقاء مقبولیت فضای محیطی

بهاره فیض*^۱ استاد محمد مهدی کریم نژاد^۲ استاد سید جواد درخشن^۲

چکیده

در طراحی رستوران‌ها و مکان‌هایی که افراد قادرند در کنار دوستان و نزدیکان خود ضمن صرف غذا، اوقات بیاماندنی با هم سپری نمایند، اصولی لازم است رعایت گردد که در پذیرش مشتری و رونق آن مکان سهم بسزایی دارد. یکی از این اصول توجه به طراحی و دکوراسیون محیط است. که از دغدغه‌های مسئولین مرتبط به شمار می‌آید. طراحی رومی‌زی و ست پارچه‌ای رستوران‌ها از اجزا مهم و نقش‌آفرین در دکوراسیون و طراحی فضای محیطی رستوران محسوب می‌گردند که می‌تواند خاطره‌مند و جذاب باشد. تاکنون مطالعات زیادی در این زمینه صورت گرفته که مؤید اهمیت موضوع است و همچنین در بسیاری موارد بکارگیری این دانش سبب محسوس و ملموس بودن تغییرات گردیده است. در این تحقیق به منظور ارتقاء مقبولیت فضای محیطی، کاورهایی از میز رستوران، طراحی و با روش سیلک اسکرین تخت غیر اتوماتیک چاپ گردید، که در بعضی نمونه‌ها با مرحله دوخت، اجرای آن به پایان رسید. به لحاظ نوبت بودن و منظور کردن اصول طراحی و رنگ در مراحل طراحی تا پایان چاپ آن، منتج به نتایج قابل قبولی گردید.

۱- مقدمه

زیبایی یک معنویت است. ذهن خلاق و معناپذیر یک طراح داخلی باید زیبایی را شناخته باشد تا بتواند آن را ارائه دهد. باید ذائقه و سلیقه‌ی طبقات مختلف مردم را تشخیص دهد و به میل آنها عمل کند. (چینگ، ۱۳۸۹، ۱)

بنابراین هدف از طراحی داخلی زیباتر کردن محیط از نظر فیزیکی و بهبود آرامش روانی است، همچنین طرحی که اجرا می‌شود باید طوری باشد که علاوه بر اینکه بتواند باعث ایجاد بهبود فضای داخلی شود، توانایی انجام فعالیت‌ها را نیز بالا برده و اثر روانی خوبی را داشته باشد و اگر طرحی بیان‌کننده یک ایده نباشد و معنایی را منتقل نسازد، آن طرح مورد بی‌اعتنایی قرار خواهد گرفت پس ماموریت معماری داخلی در وهله‌ی اول راحت‌سازی و آرامش در شکل و حرکت زندگی انسان است. (والیانی کیا، ۱۳۸۱، ۸)

در واقع نقش و رنگ پارچه‌ها این آرامش را به فضای بسته و محصور در بین دیوارها و سقف وارد می‌سازد و به آن جان می‌بخشد. پس به جرات می‌توان گفت طراحی پارچه مهم‌ترین و اساسی‌ترین نقش را در شکل‌دهی در یک فضای معماری داخلی بر عهده دارد. (همان، ۶۹)

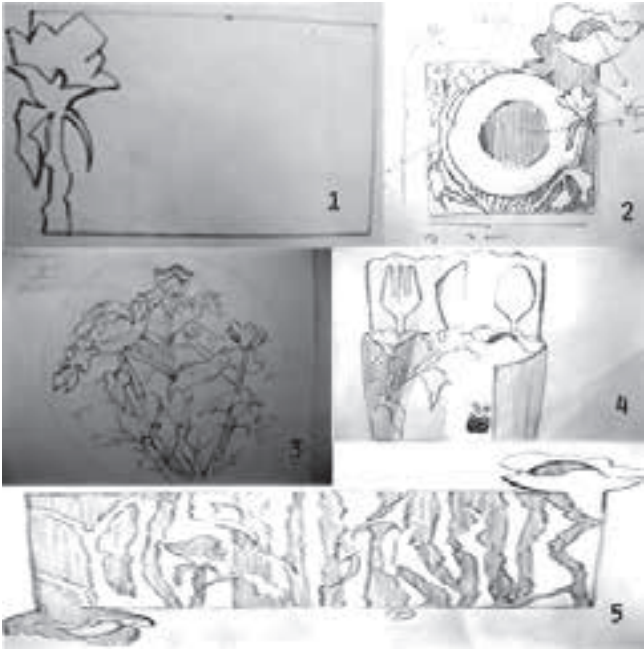
در انتخاب رنگ پارچه برای اتاق‌های نشیمن یا فضاهای عمومی

مانند رستوران، آبی را انتخاب کنید زیرا آبی مورد پسند همگان است، همچنین تأثیرات روانی خوبی نیز دارد. (لینچ، ۱۳۸۵، ۸۴)

استفاده از آبی‌های خنک و جسورانه را در مکان‌هایی که می‌خواهید احساس آرامش کنید در نظر داشته باشید. ثابت شده که این رنگ‌ها نگرانی را کاهش می‌دهند. (همان، ۸۲)

زمانی که به سراغ میز غذاخوری می‌رویم، فقط تهیه غذای خوب برای نهار کافی نیست، بلکه آماده کردن میز هم باید جزئی از تدارکات ما باشد، همانطور که در سال ۱۷۰۰ نیز رایموند دلارجی، یک آشپز ماهر فرانسوی نوشت: کافی نیست مهمان را سر میز بنشانیم و با غذاهای خوب از او پذیرایی کنیم بلکه مسائل دیگری را هم باید در نظر گرفت، که از میان آنها می‌توان به چیدن میز اشاره کرد. میز باید با غذای تدارک دیده شده، تناسب و هماهنگی داشته باشد. (کریستائینی، استرابلو، ۱۳۸۴، ۷)

اولین قدم در چیدمان میز غذاخوری در نظر گرفتن یک رومی‌زی مناسب است. هرچه پوشش میز کامل‌تر باشد، میز جلوه رسمی‌تری به خود می‌گیرد. زیربشقابی نیز به عنوان جزئی از ابزار پذیرایی در رستوران‌ها یا خانه‌ها به طور گسترده استفاده می‌شود. زیر بشقاب به تعداد بشقاب‌های هر میز، در برابر صندلی‌ها و زیر هر بشقاب قرار می‌گیرد.

۱-۲- تصویر اتوهای ست

(منبع اینترنتی- ۱)

در گذشته و در چیدمان‌های رسمی، از تمام ظروف روی میز استفاده می‌شد، از کارد و چنگال گرفته تا انواع بشقاب و لیوان و کاسه برای هر نفر. اما امروزه چیدمان رسمی اصلاح شده، از تعداد ظروف کاسته شده، میز خلوت‌تر و غذا خوردن مهمان هم آسان‌تر شده است. بهترین حالت برای قرار دادن دستمال سفره، این است که آن را به زیبایی تا کنید و در مرکز بشقاب قرار دهید یا آن را داخل حلقه دستمال سفره قرار داده و روی میز بگذارید. فاصله‌ی بین هم‌سفره‌ای‌ها باید ۵۰ سانتی‌متر باشد. این اندازه از وسط بشقاب تعیین شده است. کارد غذاخوری باید سمت راست بشقاب قرار گیرد به طوری که لبه تیز آن رو به داخل باشد. قاشق در سمت راست و چنگال در سمت چپ بشقاب قرار داده شود. (والیانی کیا، ۱۳۸۱، ۳۲)

روش تحقیق:

این بررسی بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای و به روش تجربی صورت گرفت. به نحوی که ابتدا، رومیزی بر اساس فرم و جنس، مورد بررسی و انتخاب قرار گرفت. سپس طرح‌هایی متناسب با موضوع انتخاب گردید، در ادامه، مدل‌هایی که نیاز به چاپ داشت، اتوهای آن پس از تایید، توسط نرم‌افزار Illustrator به اجرا درآمد و نهایتاً به روش سیلک اسکرین تخت غیراتوماتیک شابلون‌سازی و چاپ شد. بعضی از نمونه‌ها که نیاز به دوخت داشت در مرحله آخر صورت پذیرفت.

طراحی نمونه‌ی شماره ۱:

طراحی این ست میز، الهام گرفته از فرم گل رز می‌باشد (تصویر ۱-۱). نقاشی‌ای است که از فرم گل در اجزای ست استفاده شده است.

۱-۱- تصویر نقاشی شده اولیه

این ست شامل ۵ بخش می‌باشد. از قبیل: رومیزی، زیربشقابی، زیرلیوانی، جا قاشق چنگالی و کیف سی دی هدیه.

در تصویر ۲-۱ مشاهده می‌شود، نشان‌دهنده‌ی اتوهای اولیه‌ی این ست می‌باشد.

زیربشقابی دارای طرحی نسبتاً ساده نسبت به بقیه اجزای ست است. در سمت چپ زیربشقابی، از فرم گل رز به صورت خطی استفاده شده است. طرح زیرلیوانی نیز، به گونه‌ای است که دارای فضاهای مثبت و منفی همراه با هاشورها و خطوط موازی کنارهم تشکیل شده است. طرح، از یک فضای مربع شکل ساده فراتر رفته و از گوشه‌ی بالا، سمت راست کادر خارج شده است. این بیرون‌زدگی، به جذابیت و تنفس طرح کمک می‌کند. تنها بخشی که در این ست به صورت رنگی قرار می‌گیرد، کیف سی دی هدیه مهمان است، که رستوران بنا بر سلیقه‌ی خود می‌تواند سی دی تبلیغ، مختص همان رستوران را درون آن جای دهد.

طراحی جا قاشق چنگالی نیز با استفاده از فرم اجزای دیگر ست میز، اما تا حدودی ساده‌تر طراحی شده است. طرح رومیزی و قرارگیری آن روی میز به نحوی است که، دو طرف آن، فضایی خالی برای قرار گرفتن زیربشقابی‌ها داشته باشد. همانطور که در تصویر مشاهده می‌شود، فرم گل رزی که در سمت چپ زیربشقابی استفاده شده است، در وسط رومیزی نیز، به کار رفته است. با این تفاوت که اینجا گل رز، خطی محض نبوده و خطوط موازی نیز داخل آن طراحی شده است. همچنین نکته‌ای که در این رومیزی قابل توجه است، گوشه‌های بالا و پایین آن است که از فرم گلی که در گوشه‌ی بالای زیر لیوانی قرار گرفته و از کادر خارج شده است، در اینجا نیز استفاده شده است. تضاد رنگی سفید و سیاه نیز به جذابیت طرح کمک کرده است. همچنین

قرار دارند، به صورت کلاهی تبلیغی و خاص رستوران طراحی شده، که مهمان با باز کردن گره‌های دو طرف آن، با خود به خارج از رستوران برده و حکم سرگرمی و تبلیغ را ایفا خواهد کرد. این قسمت از طرح، از جنس پارچه‌های بی‌بافت سوزنی بوده، تا قابلیت کلاه شدن و شکل گرفتن روی سر را داشته باشد.

همچنین تصویری به عنوان راهنما نیز در گوشه‌ی میز قرار داده می‌شود، تا مهمان را از طرز استفاده آن مطلع کند. تمام دایره‌های طراحی شده ست، دارای قطر ۲۸ بوده، که هم برای زیربشقابی سایز مناسبی است و هم برای قرار گرفتن روی سر به صورت کلاه.

طراحی نمونه‌ی شماره ۳:

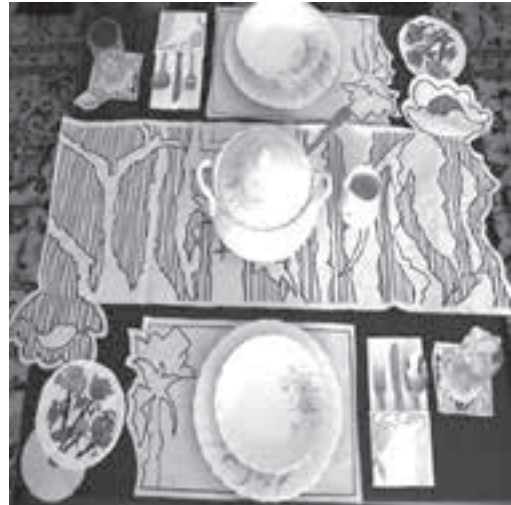
ست میز طراحی شده شماره ۳ به منظور جذب کودک و تشویق او برای صرف غذا است که به جهت مقرون به صرفه بودن برای استفاده رستوران‌ها از پارچه‌های بی‌بافت سوزنی استفاده شد. تصویر ۳

۳- تصویر نهایی ست کودک

با توجه به اینکه جامعه هدف، کودکان می‌باشند، این ست با الهام گرفتن از طرح کارتون‌ی کلاغ طراحی گردید. بخش نوک قرمز رنگ آن به گونه‌ای است، که قاشق چنگال داخل آن قرار گرفته و جا قاشق چنگالی محسوب می‌شود. همچنین برای قرار دادن بشقاب کوچک کودک، زیربشقابی نیز در این ست دیده شد. دستمالی نیز از قسمت بالای سر کلاغ از میز آویزان شده است، تا برای نظافت بیشتر روی پای کودک قرار گیرد. کودک پس از صرف غذا، کلاغ ست میز خود را که به صورت عروسک دست گردان طراحی شده است، از قسمتی که قبلاً دستمال سفره از آن آویزان شده بود، دست خود را داخل برده و به عنوان یک سرگرمی کوچک از آن استفاده می‌نماید. این طرح هم می‌تواند جذباتی برای کودک ایجاد کند، و هم تبلیغ مفیدی برای رستوران.

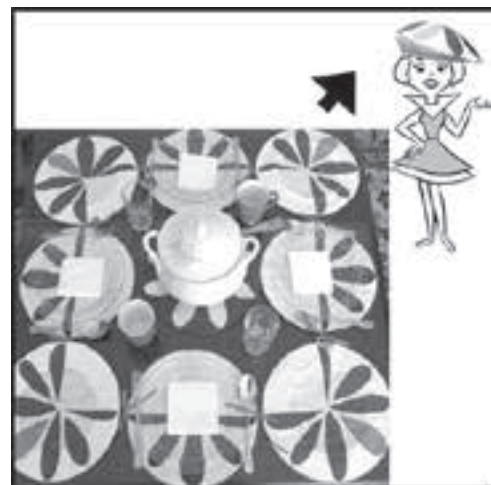
بازی با خطوط موازی نیز در طرح مشاهده می‌شود. در سمت چپ طرح، قسمتی که خطوط موازی بیشتری قرار گرفته‌اند، این خطوط به داخل فرم گل نیز نفوذ کرده است. در این ست تمامی اجزاء، جز کیف سی دی هدیه مهمان، از پارچه‌های بی‌بافت دولایه، به منظور یکبارمصرف بودن و به صرفه شدن محصول تشکیل شده‌اند.

۱-۳- تصویر نهایی ست با فرم گل رز

طراحی نمونه‌ی شماره ۲:

در طراحی ست بعدی، خاص بودن طرح، جذابیت و تبلیغ مختص رستوران پررنگ‌تر شده و حائز اهمیت است. در این طرح، رومیزی از کنارهم قرار گرفتن ۹ عدد دایره تشکیل شده است، که ۴ عدد آنها مقابل ۴ مهمان قرار گرفته و به عنوان زیربشقابی تعبیه شده است. زیربشقابی‌ها دارای جنسیت یکبارمصرف بوده و پلاستیک پرس شده زیر آن مانع نفوذ آب و مواد غذایی به روی میز می‌شود و اما ۵ دایره‌ی دیگر رومیزی، که یکی از آنها در وسط قرار گرفته و نقش تزئینی و کامل شدن طرح را دارد، ۴ عدد دایره‌ی دیگر، که در گوشه‌های میز

۲- تصویر نهایی ست با فرم هندسی

زمانی که جاقاشق چنگالی باز می شود، همین طرح در داخل جا قاشق چنگالی تکرار شده است. برای قرارگیری قاشق، چنگال، و کارد نیز سه قسمت تعبیه شده است، همچنین محلی برای قرار گرفتن دستمال سفره وجود دارد. پس از استفاده مهمان از قاشق چنگال آن، جا قاشق چنگالی را به عنوان هدیه با خود برده تا نوعی تبلیغ را نیز به همراه داشته باشد.

نتیجه گیری:

در طراحی دکوراسیون یک رستوران، عوامل متعددی دخیل خواهند بود:

- ۱- نظافت و تمیزی یک رستوران حائز اهمیت است، بنابراین سعی شده تا در طراحی ست ها از رنگ های روشن استفاده شود.
- ۲- هماهنگی و زیبایی بصری: در یک رستوران، هماهنگی تمامی میزها به دلیل زیبایی بصری ارجحیت خواهد داشت. همچنین ست ها می توانند به گونه ای مناسبی نیز طراحی شوند تا تنوع نیز به آن افزوده شود.
- ۳- سرعت در تعویض: طراحی چندمنظوره بودن در تعدادی از طرح ها به سرعت در تعویض ست های میز کمک شایانی کرده است.
- ۴- صرفه اقتصادی: به دلیل انتخاب جنسیت ارزان قیمت برای استفاده در رستوران ها به صرفه خواهد بود.

تشکر و قدردانی

برخود لازم می دانم تا از اساتید محترم، دکتر کریم نژاد و استاد درخشن نهایت تشکر و سپاس را داشته باشم، چرا که در تمام طول تحصیل مورد لطف این اساتید بزرگوار قرار گرفته ام.

پی نوشت

- ۱- دانشجوی رشته ی طراحی پارچه و لباس، گرایش چاپ، دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد
- ۲- عضو هیأت علمی دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

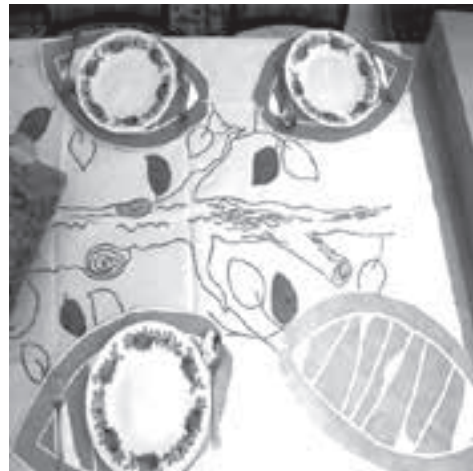
*E: Bah29Bah_68@yahoo.com

مراجع

- ۱- چینگ فرانک، ۱۳۸۹، طراحی داخلی، انتشارات مهرداد، چاپ اول، ص ۱
- ۲- کریستائینی جینا، استرابلو ویلما، ۱۳۸۴، آرایش انواع میزها، انتشارات پیدایش، چاپ اول، ص ۷
- ۳- لینچ سارا، ۱۳۸۵، رنگ مدرن (کاربرد رنگ در معماری داخلی)، انتشارات هنرمعماری قرن، چاپ اول، ص ۸۲-۸۴
- ۴- معماری داخلی / دکوراسیون داخلی www.sibeas.com ۱۳۹۱/۸/۲۰
- ۵- والیانی کیا اکبر، ۱۳۸۱، پیشرفته ترین طرح های دکوراسیون منزل PTDM، انتشارات فرهنگ مردم، چاپ اول، ص ۸ و ۶۹

طراحی نمونه ی شماره ۴:

ساده تر، به صرفه تر، و کم هزینه تر از طرح های قبلی می باشد. همانطور که در تصویر ۴ مشاهده می شود، رومیزی با استفاده از فرم درخت طراحی گردیده و از پارچه ی بی بافت دولایه استفاده شده است و برای طراحی زیربشقابی ها که دارای فرم برگ است، از پارچه های بی بافت سوزنی با تنوع رنگی استفاده شده است زیرا تنوع رنگی در پارچه های بی بافت دولایه وجود ندارد.

(۴) تصویر ست نهایی با فرم درخت

طراحی نمونه ی شماره ی ۵:

طرح بعدی نیز شامل زیربشقابی و جاقاشق چنگالی می باشد و از فرم ماهی برای طراحی آن استفاده شده است. زیربشقابی این ست دارای طرحی قرینه و منظم بوده و به دلیل یکبارمصرف بودن از پارچه بی بافت دولایه استفاده شده است. همچنین در جاقاشق چنگالی ست نیز از فرم ماهی زیربشقابی استفاده شده است، در حالی که در طراحی فرم ماهی فضای مثبت و منفی نیز به کار رفته است.

(۵) تصویر نهایی ست با فرم ماهی